

UZASADNIENIE

Pozwem, który wpłynął do tut. Sądu w dniu 6 lipca 2018 r., powódka A. P. domagała się zasądzenia od pozwanej Szkoły Podstawowej im. Mieszka I w M. kwoty 1.552,76 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej, na swoją rzecz, kosztów procesu, według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska powódka podniosła, iż z uwagi na nieobecność ucznia nie otrzymała wynagrodzenia za zaplanowane w planie organizacyjnym szkoły godziny ponadwymiarowych zajęć dydaktycznych w ramach nauczania indywidualnego.

Sąd wydał w niniejszej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, wskazując, iż zgodnie z treścią uchwały nr XL/335/2014 Rady Miejskiej w M. godziny przypadające w dniach, w których nauczyciel nie mógł ich zrealizować z uwagi na chorobę dziecka nauczanego indywidualnie trwającą nie dłużej niż tydzień uważa się za godziny faktycznie odbyte. Wypłata wynagrodzenia wbrew ww. regulacji stanowiłaby naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska, przy czym podczas rozprawy w dniu 27 lutego 2019 r. dyrektor pozwanej szkoły oświadczył, iż nie kwestionuje wysokości dochodzonego świadczenia oraz gotowości powódki do pracy w spornym okresie.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. P. jest zatrudniona na stanowisku nauczyciela w Szkole Podstawowej im. Mieszka I w M. - do szkoły tej zostało włączone na mocy Uchwały Rady Miejskiej w M. z dnia 9 lutego 2017 r. Publiczne Gimnazjum im. (...) w M., które zakończyło działalność z dniem 31 sierpnia 2017 r., a w którym wcześniej była zatrudniona A. P..

Niesporne, a nadto dowód: Uchwała Nr XXI/181/2017 Rady Miejskiej w M. z dnia 9 lutego 2017 r. – 10 -13;

W okresie od września 2015 r. do 13 maja 2016 r. A. P., poza pełnym wymiarem czasu pracy, miała przydzielone 44 godziny ponadwymiarowe zajęć dydaktycznych w ramach nauczania indywidualnego ucznia W. J., za które nie otrzymała wynagrodzenia. Ponadwymiarowe godziny dydaktyczne zaplanowane zostały w planie organizacyjnym szkoły, a nie odbyły się z uwagi na nieobecność ucznia. Stawka za godzinę zajęć ponadwymiarowych dla powódki jako nauczyciela dyplomowanego wynosiła 35,29 zł.

W ww. okresie A. P. pozostawała w gotowości do wykonywania pracy w ramach ustalonych 44 godzin ponadwymiarowych, za co winna otrzymać wynagrodzenie w wysokości 1.552,76 zł.

Niesporne, a nadto dowód: wykaz liczby godzin ponadnormatywnych;

A. P. nie otrzymała wynagrodzenia za ww. przydzielone jej godziny ponadwymiarowe z uwagi na treść Uchwały z dnia 26 czerwca 2014 r. nr (...) Rady Miejskiej w M., w której ustalono, iż godziny ponadwymiarowe przypadające w dniach, w których nauczyciel nie mógł ich zrealizować z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, w tym m.in. w związku z chorobą dziecka nauczanego indywidualnie trwającą nie dłużej niż tydzień, traktuje się jako godziny faktycznie odbyte.

Niesporne, a nadto dowód: Uchwała Nr XL/335/2014 Rady Miejskiej w M. z dnia 26 czerwca 2014 r. – k. 13-18;

Pismem z dnia 18 sierpnia 2016 r. Wojewoda (...) poinformował wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, starostów gmin i powiatów oraz marszałka województwa, iż w dniu 27 lipca 2016 r. wydał rozstrzygnięcie nadzorcze stwierdzające nieważność postanowień Uchwały Nr XXIII/226/16 Rady Miejskiej w K. w sprawie m.in. obliczania

i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe. Jednocześnie zaznaczył, iż w zakresie pojęcia „warunki obliczania” użytego w art. 30 ust. 6 Karty Nauczyciela nie mieści się kompetencja do określania okoliczności, które uzasadniają utratę prawa do tego wynagrodzenia. W związku z powyższym zwrócił się do adresatów pisma z prośbą o weryfikację już obowiązujących uchwał i podjęcie odpowiednich działań zmierzających do ich dostosowania do stanu zgodnego z prawem.

Uchwałą NR XXIV/217/2017 Rady Miejskiej w M. z dnia 13 czerwca 2017 r. ustalono regulamin określający m.in. sposób obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe. W uchwale nie znalazły się zapisy ustalające okoliczności pozbawiające prawa do wynagrodzenia za świadczenia ponadwymiarowe.

Niesporne, a nadto dowód: pismo z dnia 18 sierpnia 2016 r. – k. 26-27, uchwała NR XXIV/217/2017 Rady Miejskiej w M. z dnia 13 czerwca 2017 r. – k. 19-24;

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne, znajdując podstawę prawną w treści art. 81 § 1 k. p., w myśl którego pracownikowi za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy, przysługuje wynagrodzenie wynikające z jego osobistego zaszerzgowania, określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagradzania – 60% wynagrodzenia, przy czym w każdym przypadku wynagrodzenie to nie może być jednak niższe od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów.

Przedstawione powyżej okoliczności faktyczne, w tym gotowość powódki do prowadzenia zajęć w ramach przyznaných godzin ponadwymiarowych (podnoszona już w pozwie) i wysokość wynagrodzenia, które winna za nie uzyskać pozostawały bezsporne (wprost przyznał to dyrektor pozwanej szkoły podczas rozprawy, stąd też Sąd odstąpił od przesłuchiwania powódki na tę okoliczność). Dla porządku należy wskazać, iż cechami charakterystycznymi gotowości pracownika do wykonywania pracy są: 1. zamiar wykonywania pracy, 2. faktyczna zdolność do świadczenia pracy, 3. uzewnętrznienie gotowości do wykonywania pracy oraz 4. pozostawanie w dyspozycji pracodawcy, a Sąd - zgodnie z twierdzeniami stron – przyjął, iż powódka taką gotowość wykazywała, a do wykonania pracy nie doszło z przyczyn od niej niezależnych, tj. z uwagi na chorobę ucznia.

W konsekwencji nie ulega wątpliwości, iż powódce winno zostać przyznane żądane niniejszym pozwem wynagrodzenie (ilość godzin oraz wysokość stawki również pozostawała poza sporem), stąd też orzeczono jak w punkcie I wyroku. Podstawę zasądzenia odsetek (zgodnie z żądaniem Sąd zasądził odsetki od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 6 lipca 2018 r., choć wynagrodzenie niewątpliwie było już wcześniej wymagalne) stanowił przy tym art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Powyższe stanowisko pozostaje w zgodzie z cytowaną już w pozwie uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 1987 r. (sygn. III PZP 29/87), w której wskazano, iż nauczyciel w świetle art. 35 ust. 4 Karty Nauczyciela traci prawo do wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe tylko wtedy, gdy ich nieodbycie nastąpiło z przyczyn leżących po jego stronie. Zachowuje natomiast prawo do wynagrodzenia za takie godziny, gdy ich nieodbycie nastąpiło z przyczyn zależnych od szkoły lub niezależnych od szkoły (np. z uwagi na warunki atmosferyczne, przy czym sama sprawa dotyczyła choroby ucznia) – szkoła bowiem ponosi ryzyko prowadzenia nauczania, w ramach którego zobowiązana jest zapewnić nauczycielowi realizację przydzielonych mu godzin, w tym ponadwymiarowych. Na temat zasadności stosowania w takiej sytuacji art. 81 k.p. wypowiedziano się również w doktrynie (tak m.in. Komentarz do Karty Nauczyciela, pod red. K. Lisowskiego, art. 35).

Odnosnie samej uchwały Rady Miejskiej w M. z dnia 26 czerwca 2014 r. i obowiązującej w spornym okresie w istocie należy stwierdzić, iż w sposób nieuprawniony ograniczała ona zasadę uznawania za godziny odbyte jedynie okresy do tygodniowej nieobecności ucznia. Art. 30 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta

Nauczyciela stanowił wówczas, iż organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego określa w drodze regulaminu szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe, przy czym nie upoważniał do wskazywania sytuacji, w których wynagrodzenie takie nie przysługuje. Stanowisko takie zajmują również sądy administracyjne – przykładowo w wyroku z dnia 17 września 2010 r. WSA z siedzibą we W., w sprawie (...) SA/Wr/257/10, orzekł, iż na podstawie ww. art. 30 ust. 6 pkt 2 Karty Nauczyciela organ prowadzący nie uzyskuje uprawnień do ustalania, kiedy nabywa się prawo do wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe. Sąd ten zaznaczył również, że organ nie posiada także upoważnienia do wskazania sytuacji, w których wynagrodzenie takie nie przysługuje – kwestia ta bowiem została unormowana zarówno w Karcie Nauczyciela, jak i w Kodeksie pracy, a powołania norma kompetencyjna upoważnia wyłącznie do określania warunków obliczania i wypłacania wynagrodzenia za te godziny, natomiast to, czy nauczycielowi przysługuje prawo do wynagrodzenia za godziny ponadnormatywne zrealizowane lub niezrealizowane wynika wprost z przepisów ustawy (np. art. 81 k.p. w zw. z art. 91 c Karty Nauczyciela) i organ prowadzący szkołę nie ma w tym zakresie kompetencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w punkcie II wyroku oparto na treści art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Powódka była w niniejszej sprawie reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, którego minimalne wynagrodzenie w związku z przedmiotem sporu wynosiło 675 zł (§ 2 pkt 3 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych) i taką też kwotę zasądono od pozwanej na rzecz powódki w punkcie II wyroku.

Zgodnie z treścią art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator lub prokurator, Sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy. W myśl art. 35 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w sprawach z zakresu prawa pracy pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 złotych wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jednakże w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa 50.000 złotych, pobiera się od wszystkich pism procesowych opłatę sądową. Z uwagi na to, że w niniejszej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosiła mniej niż 50.000 złotych, powódka był zwolniona od ponoszenia opłaty od złożonego pozwu, wynoszącej 5% wartości przedmiotu sporu zgodnie z art. 13 cytowanej ustawy. Z uwagi na fakt przegrania sprawy przez stronę pozwaną, winna ona uiścić – zgodnie z zasadą przewidzianą w ww. art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie kwotę 78 zł stanowiącą 5% wygranej przez powoda sumy.

Podstawę rozstrzygnięcia zawartego w punkcie IV wyroku stanowił art. 477² §1 k.p.c., w myśl którego zasądzając należność pracownika w sprawach z zakresu prawa pracy, sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydawaniu rygor natychmiastowej wykonalności w części nie przekraczającej pełnego jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)

15 marca 2019 r.